

J E L E N K Ö R.

81. szám

Pest, szerda October 10dikén.

1832.

Foglalát: Magyarország (kinevezések. kir. kam. tudósítás. Nyitra vmegyei új tisztikar. Gömörből hír) Ausztria. Anglia (Irland. Conferentiák. Hollandiából hírek). Franciaország. (Lilleben zavarok. Belgium ügye. Dupin. Károly br. hg. A cholera Parisban megszűnt). Belgium. Hollandia. Spanyolország. Portugália. (Hírek dom Miguel flottájáról. Szárazföldi ütközetek sept. 17ikéig). Törökország. Eleghírek. Legújabb. Gabonnár.

MAGYARORSZÁG.

Felsőes Királyunk sept. 25kén költ, 's Reviczky Ádám gróf, m. kir. udv. főkanצל-lárhoz intézett legfentebb kabinet-i irata szerint Gyürky Pál, cs. f., 's Krassó vmegye főispáni helytartóját, ugyan azon ns megye főispánjává méltóztatott kegyelmesen kinevezni. — Továbbá sept. 13iki felsőes határozata szerint Busán Aloiz, kir. tanácsnok, 's Dalmát-Horvát-és Tótországi kir. tábla elölülőjét, udv. tanácsnoki czimmal kegyeskedett díszesíteni.

Ugyan Ó cs. kir. Felsőes főtiszt. Kovács Mátás m. kir. egyetembeli professor urat egr-i főkapitánbeli professor-kanonokká méltóztatott kinevezni.

(Kir. Kam. tudósítás).

Ó cs. kir. Felsőes a' szomolnoki kir. felügyelő főhivatal titoknokát Corzan Gábort nyugalmazni méltóztatott.

A' nagymélt. m. kir. udv. Kamara Ungváry János urat, eddig a' kir. ügyek igazgatási hivatala kiadóját, több évi hű szolgálata 's szerzett ismereteire nézvest, a' lugosi kamarai fiscalisi hivattal méltóztatott felhúházni.

T. Nyitra vmegye f. h. 1, 2, 3 's 4ikén tartá nagymélt. Malonyay János báró, alkanצל-lár 's főispán ó Exeja elölülése alatt, tisztválasztó-székét illy renddel: első alispán lón Ócskay Ignác, második Marezibányi Lőrincz, főjegyző Brogyányi Balint, első aljegyző Jánoky Miklós, második Gusztényi János, tiszt. aljegyzők: Kossovich Károly, Ócskay Ágoston, Beznák Ignác, Szulovszky Lajos, Dezső Thadé, Juhász Pál, Batthyányi Ferdinand; tiszt. főügyvéd Rajtsányi Balint, első alügyvéd Turcsányi Antal főügyvédi czimmal, másod alügyvéd Dezső Sándor, árvák ügyvédjei id. Rutkay Zsigmond, Biróczy Ferencz;

tiszteletbeli ügyvédek: Biroczy Ferencz, Noszlopy Benze, Kamanházy Miklós, Elefánty Márton, Rutkay Zsigmond, Turkovich Károly, Zelenay Gedeon, Papanek Antal, Sándor Antal, Buzinkay János, Huber Mihály, Turcsányi Aloiz, Ócskay Eduárd, Konrad Károly, Gothard Pál, Jánoky György, Beznák Aloiz, Francisci Ferencz, és Kossovics Pál; főadószedő: hadi Zmrtics Gáspár, házi Boronkay Lajos, al Hencze István; számvévő Bacskády Ignác; leveltárnok id. Beznák Ignác, segédje Alföldi Elek, Schurman Mihály. Nyitrai felsőjárásbeli fősz. biró Emódy János, al Géczy Károly, aladószedő Biróczy Imre, esküttek: Matyasovszky József, Fridválszky János, Cséfalvay Lajos, Balon László, tiszteletbeliek: Cséfalvay János, Bacskády János, Thuróczy Albert, Fassing Miklós, Szentiványi Elek, Ordódy Antal, Hunyady József; bátors. biztos Nyulassy András. Nyitrai alsójárásbeli fősz. biró Rudnyánszky Miklós, al Szeghó Zsigmond, aladószedő Biróczy József, esküttek: Szabó Ambrus, Bokros István, Juhász József, Turcsányi Flóri, tiszteletbeliek: Ferenczy István, Bocz Elek, Polák Ferencz, Nagy Ambrus; bátors. biztos Takács János. Vágújhelyi járásbeli fősz. biró Ságó József, al Gönczöl József tiszt. főszolgabirói ranggal, és Ócskay Antal; aladószedő Császár Thadé; esküttek: Ócskay Elek, Zmrtics János, Latkóczy Károly, Boroczy Péter, Koron József, Jávorka János, Szele Mihály, Rutkay Sándor, Tomka Péter, tiszteletbeliek: Navedy Ignác, Marsó Mátás, Hampel József, Krajsovics István, Klempa József; bátors. biztos Lőrinczy János. Szabolczai járásbeli fősz. biró Vietorisz József, al Tomka Albert, Brogyányi István; aladószedő Kubovics Antal; esküttek: Kálmán János, Ördög József, Salix Imre, Petyko János, Török János, Dohnanyi Károly, Török

asztal mellé; az előlülést Ő Felsége meghagyásából a' felséges Császárné főudvarmestere, gróf Wurmbrand, vitte, 's a' vendégek között több főhivatalbelieken kívül Ő Herczégtségét a' cs. házi, udvari és statuscancellariust és több minister urakat leheté szemlélni. Harsogó éljenek követék több ízben az Ő Felsége 's a' császáriház egyéb tagjai egészségökért üritett poharakat, mellyek utóbb a' tudomány általános virágzatára 's különösen a' társaság igyekezete szerencsés sikerére is szives indulattal üritettek. Beállván az éj, a' társaság a' városba visszatért.

Másnap, szerdán, september 26dikán tartatott az utolsó közülés, mellyet prof. Littrow, mint ez idei másod ügyvivő, több, a' társasághoz érkezett tudósítások felolvasásával nyitott meg. Utána az öt külön osztály titoknokai adák az osztályokban tartott előadásokról 's benyújtott munkálatokról tudósításaikat, névszerint az orvosi v. gyógyászati osztályról tudósita professor Hermann, a' zoologiáéről Fitzinger, a' fűvésztudományról Endlicher, az ásványtudományról Partsch, 's a' physicaírók Holger, urak. Ezek után gróf Pálffy Ferdinand Ő Exeja az illy tudományos egyesületek hasznáról általában, mailandi dr. Sacco pedig latin nyelven a' himnlőoltásról olvastak értekezést. Bérekeszté az ülést professor Littrownak bucsuzó beszéde, mellyre dr. Ebeling (Hamburgból) adá a' köszönő választ.

Az ezt követett három napon még néhány osztály üléseket tartott, minthogy a' nagy számmal felhozott tudományos közletek közül az idő rövidege miatt több elmaradt. September 27ikén gróf Mittrowsky főcancellár, 28ikán pedig Metternich házi, udvari és statuscancellár Ő Herczégsege vendégelék meg fényes ebédvel a' tagokat. A' geognostica osztály 29ikén meglátogató még Bécsnek vidékeit, névszerint Nussdorf és Heiligenstadt táját, melly két helyt ismét a' tudománynak jeles baráti vendégelék meg tagjait.

Bécs városa annak kimutatására, melly igen becsüli a' tudós egyesület kebelében voltának emlékezetét, ennek örökítéseül emlékpénzt veretett 's azt a' tagok között kiosz-

tatta. A' főváros minden rendü lakosi a' legélenkebb részvétellel követék ennek munkálatit, 's most, midőn a' gyülekezet már eloszlott, hazai 's külföldi tudósok egyiránt fogják annak emlékezetét egymásiránti kölesönös tisztelettel megülni, valamint kétség nincs, hogy a' tudomány méltósága 's a' buzgalom és komolyság, mellyet annak mivelése megkíván, a' társaság e' tizedik egybegyülése által is mivoltilag nyert és mozdítatott elő." —

A N G L I A.

Hussey Vyvyan ur, az irlandi angol-hadvezére, tudósítást adott nem rég az Irland állapotjának vizgálatára kinevezett parlamenti biztossághoz, mellyben azt állítja, hogy az irlandi alrendü nép egy idő óta felette hajlandó a' gyilkosságra. — E' miatt több irlandi ujság hevesen 's rágalmazólag támadta meg Hussey urat, ki viszont a' következő nyilatkozást iktattatá ugyanazon ujságok egyikébe: Azon idő óta, hogy én az irlandi seregek fővezérségét áltvettem, tehát 1831 júliusa óta, 52 gyilkosságról vettem az alattam kormányzó tisztektől tudósítást, mellyek az ország külön részeiben, 's ugyanazon tisztiszállások közelében történtek. Több ezen gyilkosságok közül olly hideg megfontalással 's elszánt akarattal vitetett végbe, melly a' tett gonoszságát még inkább neveli. Így berohantak egy házba többen, parancsolák a' ben lakónak, hogy térdeljen le, 's úgy verék koponyáját össze. Egyik csendesen dolgozott a' mezőn, midőn a' másik neki ment 's minden további szó nélkül keresztül lótte; egy harmadikat meglestek utjában, 's midőn a' les előtt ment el, lótték őt halomra. Több illyes esetet mondhatnék, azokat nem is említve, kik botokkal 's dorongokkal verettek halálig. — Esnek ugyan illy borzasztó tettek Angliában is, de egész biztossággal merem mondani, hogy sokkal, sőt hasonlithatlanul ritkábban, mint itt Irlandban, és én felszólitok ezennel mindenkit, állitmányom megczáfolására, ha ezt lehetőnek, bizonyítványokkal lehetőnek, gondolja." — !

Mig — ugymond a' Times egy igen heves

István; tiszteletbeliek Kalmán Imre, Kovács Pál, Halass József; bátors. biztos Sűgő Flóri. Bajmózi jár. fősz. bíró Ordódy József, al Majthényi Thadé; aladószedő Divéky Aloiz; esküttek: Petrikovics Ferencz, Knogler János, Rudnay Fridrik, Rudnay Ádám, Chilkó Károly, Ghéczy Ágoston; tiszteletbeliek Kvassay Ferencz, Görög József, bátors. biztos Szolcsányi Bálint. Bodoki jár. fősz. bíró Sóky József, al Zerdahely Victor, aladószedő Burma János; esküttek: Kelecsényi Pál, Lőrinczy Lajos, Kraacsunyi István, Hodosy János, Szendrey József, Mérey Pál; tiszteletbeliek: Burján József, Karácsonyi Imre, Gilányi Sándor, Rákóczy Ambrus; bátors. biztos Szulovszky József. Gyámtyák: a' nyitrai felsőjárásban Boronkay Imre, az alsóban Balogh Vincze, vágújhelyiben Klimó György, szakolcaiban Motesiczky István, bajmóczi-ban if. Majthényi Flóri, bodokiban Bossányi Ferencz. Végre táblabíráknak nevezettek: Odeschalchi Ágoston hg, Traun Ferencz gr., Splényi Henrik báró, Schönstein József báró, Budatinszky György prépost, Mészáros András, és Tordy György kanonokok, Trajeska József és Dobos György alesperesek, Krampi Bálint, Marczibányi Lőrincz, Odler József, Buzinkay Ignác, Andrássy József, Cserszky Péter, Barlanghy László, if. Motesiczky Pál, Majthényi Aloiz, Turcsányi József, Majthényi Antal és József, Liptai Antal, Szecsey Ferencz, Szászy Ambrus, Bartakovics Ágoston, id. Beznák Ignác, Jávorka György, Dubrovay Péter, Cziglér József, Sóky János, Zerdahelyi Flóri, Rudnay Flóri, Zmratics József és Pongrácz József.

Egy gömöri levél előadásakint ott a' mult sept. közepén Dovecz, ama' hires utonálló, másod magával kalandozván, az ochtinai vendégfogadó mellett megállította Hirsch, Martiny, Gyürky papiros-malmok tulajdonosait, 's több más arra utazó jól fegyverkezett urakat, 's elszedvén drágább vagyoniakat 's fegyvereiket, egy pohár borra hívta meg a' vendéglőben. A' fogadás, egykor katona, egy izmos erejű, 's eltökélt bátorságu ember, kívánván e' kedvező alkalmat használni, 's bizván abban is hogy tizenegyed magával

van a' koresmaházban, Dovecz pedig csak egyedül, mivel ezinkosát vigyázaton hagyta kinn, az ajtót alattomban becsukta, 's megragadván ezután Doveczet úgy a' földhöz sújtá, hogy kései, 's minden egyéb fegyverei szélt szóródtanak. A' rabló látván hogy magán nem segíthet, kicsukott büntársát kiáltozá, de ez bé nem jöhetvén, az ajtón lődözött keresztül, mi által annyira elrémité a' bealévő tizenegy férfit, hogy ki kéménybe, ki kemenczébe, 's más buvó helyre rejtekeznek, a' derék koresmárost, ki Doveczet már minden erejéből kifogyasztá, egyedül hagyva. Azonban a' kizárt haramiátárs mindegyre zörgetett, káromkodott, míg végre a' ben rettegő nyulak egyike, egy füves tót, az ajtót megnyitá; erre rohanva dült a' bősüült be 's az ajtónyitónak köszönetül jobb karját levágván, a' Doveczet keményen tartó koresmárosra rohant 's azt agyon sújtá, azután a' többi urakat, (kik 7 kétesövű puskával, 's Dovecz szét hullott pisztolyaival szabadon bánhattanak) szedegetvén elő, mindeniket megvérzették, a' koresmáros holt testét pedig darabokra konczolván borzasztó gunyakaczájával tovább állottak. —!

AUSZTRIA.

A' természettudósok és gyógyászok idei gyülekezetéről Bécsben, az Oest. Beobachter következő berekesztő tudósítását adá: Kedden, ugymint sept. 25ikén szerencséjük volt ezen tudósgyülekezet tagjainak egy ebédhez hivatni, mely számokra a' laxemburgi császári kastélyban Ó Felsége parancsolatjára készítettett. Reggel nyolcz órakor már megindult a' 400 főre menő társaság hetvennél több cs. kir. posta- és gyorskocsin, magától udvari főpostaigazgató 's udvari tanácsnok Ottenfeld urtól kísértetve, 's kin a' kastélyban már több udvari hintót talált, melyeken a' tagok a' tágas és pompás kertet ebédig megszemlélék. A' császári igen bő 's ritkaságokban gazdag mulató-kastélynak minden termei nyitva állának, 's egy csapat pontoniers vala a' tavak és esatornák csolnakocskáihoz rendelve. Délután 3 órakor ült a' gyülekezet ebédhez egy e' végre különösen készített sátor alatt, három, izléssel ékesített

asztal mellé; az előlülést Ő Felsége meghagyásából a felséges Császárné főudvarmestere, gróf Wurmbrand, vitte, 's a vendégek között több főhivatalbelieken kívül Ő Herczégességét a cs. házi, udvari és statuscancellariust és több minister urakat lehetne szemlélni. Harsogó éljenek követék több ízben az Ő Felsége 's a császáriház egyéb tagjai egészségükért üritett poharakat, mellyek utóbb a tudomány általános virágzatára 's különösen a társaság igyekezete szerencsés sikerére is szíves indulattal üritettek. Beállván az éj, a társaság a városba visszatért.

Más nap, szerdán, september 26dikán tartatott az utolsó közülés, mellyet prof. Littrow, mint ez idei másod ügyvivő, több, a társasághoz érkezett tudósítások felolvasásával nyitott meg. Utána az öt külön osztály titoknokai adák az osztályokban tartott előadásokról 's benyújtott munkálatokról tudósításaikat, névszerint az orvosi v. gyógyászati osztályról tudósita professor Hermann, a zoologiáról Fitzinger, a fűvésztudományról Endlicher, az ásványtudományról Partsch, 's a physicaírók Holger, urak. Ezek után gróf Pálffy Ferdinand Ő Excja az illy tudományos egyesületek hasznáról általában, mailandi dr. Sacco pedig latin nyelven a himnlőoltásról olvastak értekezést. Bérekeszté az ülést professor Littrownak bucsuzó beszéde, mellyre dr. Ebeling (Hamburgból) adá a köszönő választ.

Az ezt követett három napon még néhány osztály üléseket tartott, minthogy a nagy számmal felhozott tudományos közletek közül az idő rövidsége miatt több elmaradt. September 27ikén gróf Mittrowsky főcancellár, 28ikán pedig Metternich házi, udvari és statuscancellár Ő Herczégessége vendégelék meg fényes ebéddel a tagokat. A geognostica osztály 29ikén meglátogató még Bécsnek vidékeit, névszerint Nussdorf és Heiligenstadt táját, melly két helyt ismét a tudománynak jeles baráti vendégelék meg tagjait.

Bécs városa annak kimutatására, melly igen becsüli a tudós egyesület kebelében voltának emlékezetét, ennek örökítéséül emlékpénzt veretett 's azt a tagok között kiosz-

tatta. A főváros minden rendü lakosi a legélenkebb részvétellel követék ennek munkálatit, 's most, midőn a gyülekezet már elszlott, hazai 's külföldi tudósok egyiránt fogják annak emlékezetét egymásiránti kölesönös tisztelettel megülni, valamint kétség nincs, hogy a tudomány méltósága 's a buzgalom és komolyság, mellyet annak művelése megkíván, a társaság e tizedik egybegyülése által is mivoltilag nyert és mozdítatott elő.“ —

A N G L I A.

Hussey Vyvyan ur, az irlandi angol-had vezére, tudósítást adott nem rég az Irland állapotjának vizgálatára kinevezett parlamenti biztossághoz, mellyben azt állítja, hogy az irlandi alrendü nép egy idő óta felette hajlandó a gyilkosságra. — E miatt több irlandi ujság hevesen 's rágalmazólag támadta meg Hussey urat, ki viszont a következő nyilatkozást iktattatá ugyanazon ujságok egyikebe: Azon idő óta, hogy én az irlandi seregek fővezérségét áltvettem, tehát 1831 júliusa óta, 52 gyilkosságról vettem az alattam kormányzó tisztektől tudósítást, mellyek az ország külön részeiben, 's ugyanazon tiszti szállások közelében történtek. Több ezen gyilkosságok közül olly hideg megfontolással 's elszánt akarattal vietetett végbe, melly a tett gonoszságát még inkább neveli. Igy berohantak egy házba többen, parancsolák a ben lakónak, hogy térdeljen le, 's úgy verték koponyáját össze. Egyik csendesen dolgozott a mezőn, midőn a másik neki ment 's minden további szó nélkül keresztül lőtte; egy harmadikat meglestek utjában, 's midőn a les előtt ment el, lőtték őt halomra. Több illyes esetet mondhatnék, azokat nem is említve, kik botokkal 's dorongokkal verettek halálig. — Esnek ugyan illy borzasztó tettek Angliában is, de egész biztossággal merem mondani, hogy sokkal, sőt hasonlithatlanul ritkábban, mint itt Irlandban, és én felszólitok ezennel mindenkit, állitmányom megszafolására, ha ezt lehetőnek, bizonyítványokkal lehetőnek, gondolja.“ — !

Mig — ugymond a Times egy igen heves

ezikkelyben a' hollandi ügy iránt — mig Haagban egy részről vonakodnak valami újabb ajánlatot tenni, más részről ugyan ók Belgium ajánlatait legkisebb tekintetre sem méltatják. Ezt a' csudálatos választadták be tegnap (sept. 21ikén) a' conferentiának, melly különösen azért üle össze, hogy e' válasz fellett tanakodjék. — Bizonnyal nem fogott a' conferentia az angol főbb ministerek jelen nem létében semmi véghatározást tenni illy fontos dologban. — Ma (22kén) ismét ülést tart a' conferentia; de azt már minden okos ember átlátja, hogy nincs semmi reménység többé a' dolgot protocollumok és békés előterjesztések által bevégezni, 's lehetetlen, hogy az olly gorombán megcsufolt conferentia e' csaljátékokat tovább is játszassa. Ó, a' conferentia, volt oka, hogy a' Belgák királya előbbi privát de boldog helyzetéből kilépett, bizva olly alkuban, mellyet minden udvar jóvá hagyott, (megerősített); utóbb egyik módosítást a' másik után csikarák ki tőle; kényszeríték őt, hogy kamaráinak adott ígérését — saját földén nem alkudozni az ellenséggel — megszegje, 's így kitevék őt az impopularitás minden veszélyes változásának, a' nélkül, hogy a' béke javainak akármeltyikében valóban részesülne. A' Belgák királya most szinte ministerium nélkül a' sajtó megtámadásának, a' törvényhozó test előterjesztésének 's talán leghivebb alattvalói gyanujának is van kitevé! —

September 24ikén délután igen hosszú, szinte éjfélig tartó ülésben volt együtt a' conferentia, 's másnap délután 2 órakor ujjalag össze ült, folyvást a' belga dolgokról tanakodván. Az érkező és induló kurírok e' napokban egymást érték. Lord Melbourne és Palmerston 24ikén érkeztek Windsorból, holott e' tárgy iránt a' királlyal értekeztek.

Azon tudósítások, ugy mond a' Courier sept. 25ikén, mellyek ma jöttek Hollandiából, erősítik azon, tegnap is említett vélekedésünket, hogy az ellenségeskedés kitérése Holland és Belgium között épen nem hihető. A' hollandi kormány nem fog semmit tenni, mit illyesre lehetne magyarázni, ámbár egy-

szersmind minden rendelést megtesz, hogy a' lehető megtámadtatást, bár honnan is, visszaverje. Más részről Belgium is kerül minden lépést, melly Hollandiát fegyverrel-élésre kényszerithetné.

Walter Scott, a' szép lelkű 's europai hatású író, sept. 21ikén Abbotsfordban (saját kastélya Scotiában) meghalálozott.

FRANCZIAORSZÁG.

A' Courier Français írja, hogy azon lázongó csoportozatok, mellyek Lille városa csendét sept. 20ikán megzavarák, minden tetemes baj nélkül oszlattak el. 21ikén újabb 's tetemesb zavarokat vártak ugyan, minél fogva elegendő nemzeti őrség 's pattantyusság állittatott is ki, de a' csoportok ekkor sem valának nagy számuak 's csakhamar könnyű szerrel oszlattak szét. Azonban néhány izben kövek dobattak a' nemzeti őrség ellen, mellyek közül egy, Poiret tiszte urat arczban keményen megsérté. Mind a' két nap többen fogattak el, 's a' maire 22ikén trombitaszó után hirdetvényt olvastatott fel, mellyben a' lakosságot csendre inti 's a' csoportozások ellen 1831. april. 11ikén hozott törvényre emlékezteti. —

Contreadmiral Ducrest a' mult pénteken estve Parisból utazott el írja a' Constitutionnel sept. 25ikén, 's azóta Cherbourgban megérkezett. Had esetén a' Scheldére menendő hajóosztály készületen áll 's az első telegraphi jelre kiinduland (had esetén!). — A' hajók szépek, jók, jól kormányzottak 's a' legénységnek valamivel többecske tapasztaláson kívül más hija nincs. — A' hajó mindössze nyolcz, u. m. a' 90 álgys Sulfren, lineahajó; a' 60 álgys Melpomene, fregát; Calypso fregát 52 álgyuval, Resolue fregát, 46 ál.; Médée fregát 46.; Ariadne korvett 52 ál.; Créole korvett 24., és Cygne brigg 20 álgy. — Ezutóbbiról azonban azt hiszik, hogy a' földközi tengerre 's nem a' Scheldére készül. — De még is, ugy mond egy párisi levél, erről a' belga ügyről nem tudja az ember mit tartson. Egy marsal (Gérard) és két királyi herczeg megy a' sereghez, (éjszakra), a' ministeri, különben olly

békés ujságok riadalt fúnak, tengeri és szárazföldi erő készítették, 's még is se' Belgiumban, se' Hollandban, sem Angliában semmi nesze, hogy a' harcz olly rettenetesen 's olly hamar fogna kiütni; 's alig hirdette tegnap a' Nouvelliste, hogy egyik hadosztály Antwerpnek, a' másik Maestrichtnek indul, ma már azt írja a' Moniteur, hogy ez költemény. Talán a' kormány megijedt, hogy olly erős készüléteket tett, vagy az egész, mint a' National gyanitá, csak szemfényvesztés, mellyel a' ministerium saját meztelensége iránt akarja a' kamarákat vakítani. Lehet, majd megint azt mondják, hogy Angliában nem bizhattak, 's azért maradt el a' dolog; de ugyan hogy bizhatnék Anglia egy olly ministeriumban, mellyről sem azt nem tudjuk, ki igazgatja, sem azt, mit akar, sem: ha teheti e, a' mit akar. Mert meglehet, hogy a' kamarák megnyitása minden előbbi combinatiót halomra dönt. — Csak nézze az ember a' cherbourgi flottát, mellyel olly fen'vannak. Csak egy lineahajó! 's csak két nagy fre-gát! mi ez a' hatalmas hollandi flotta 's az erős scheldei várak ellen! már így az angol flottának csakugyan erősebbnek kellene a' mienknél lenni, de hogy Anglia illyet küld, az épen nem bizonyos. —

Dupin ur sept. 21kén még nem volt Parisban, sőt hire volt, hogy az udvar részéről neki tett újabb ajánlatokra épen nem nyájasan válaszolt. Semmi pontban az általa előbb feltettek közül nem akar engedni, névszerint Sebastiani és Montalivet megmaradását folyvást ellenzi. Azonban az alkudozások még nem szakadtak meg egészen, 's Persil ur, ki hozzá küldve van, mindent elkövet, hogy őt a' ministeriumba lépésre bírassa.

Károly braunschweigi hg sept. 11kén Orbe városkába (Waadt canton, Helvetia) érkezett 's ott is szándékozik maradni. — Az őt oda vitt francia kíséret vezére bizonyítványt adatott magának a' felől, hogy a' herceget a' helveta birtokra valóban álltette.

Parisban sept. 23kán csak három chole-rahallott volt 's az ujságok örvendve jelentik, hogy ezután bulletinek e' tárgyban adatni nem fognak.

BELGIUM.

A' királyi pár és Orleans hg sept. 26dikán Alostban voltak, honnan ugyanaz nap este Lackenbe visszatértek. — Legaré ur, az éjszaka amerikai szabad statusok ügyvivője, megbízó levelét a' belga külsőministernek sept. 24ikén általadta. — Marsal Gérard sept. 24ikén Cambrayba érkezett, ugyanoda Nemours francia kir. herczeg Parisból elindult. —

HOLLANDIA.

Az amsterdami Handelsblad egy londoni level után így ír september 24ikén: Felette bajos dolog a' belga-hollandi kérdés miben létéről valami bizonyost mondani. Hogy Leopold király némi engedménnyel volt general Chassé iránt, azon nem lehet kételkedni, különben a' fellegvár álgyni már elkezdették volna a' háborut. Sőt bizonyos tekintetben Leopold, úgy látszik, a' hollandi király kivánatának is engedett, minthogy Antwerp áltadatását az alkudozás bázisául többé nem teszi, 's ministeriumát, melly ezen alaphoz folyvást ragaszkodott, elbocsátotta. Most tehát legelőbb is a' Scheldét 's az azon hajózhatást illető fontos és valóban igen nehéz kérdésen kellene általesnünk. Most itt azt beszélük, hogy a' hollandi király a' 24 cikkely eziránti, neki ajánlott módosítást feltételtenül visszavetette. — Az érdeklött módosítások szerint Belgium a' Scheldén szabad hajózhatást nyert volna esztendei 150,000 forintért, de a' melly summát tetszése szerint tőkésíthetett volna is. Más nemzetiek ugyanazon haszonért (a' Scheldén evezhetésért) a' tehertonnájától 1 p.forintot valának fel- és temenőben is fizetendők. Továbbá a' köz statusadósság két évi kamatjának, mellyet Hollandia előre fizetett, Belgiumra eső részét, ugyan ez országnak vissza kell vala az illető liquidatio után fizetnie. Ez volna veleje azon módosításoknak (a' 24 cikkelyen), mellyeket utóbb Hollandia visszavetett. —

SPANYOLORSZÁG.

Egy madridi levél sept. 18ikáról (az augsburgi Allg. Zeit.ban) közli azon két bulletint (orvosi tudósítást), melly a' király egészségéről sept. 16ikán adatott ki St. Ildefonso-

ban: 1) Délután 5 órakor: A' király betegsége még most is súlyos. Ó Felségét igen elgyöngíték 's nagy veszedelembé ejtették fájdalmi. — 2). 11 órakor (estve): Öt órától óta kétszer volt ájulásban Ó Felsége, 's kétszer tértek vissza köszvény fájdalmi, először kivált igen hevesen. Ennél fogvást a' betegség még mindig egyiránt súlyos. Aláírva: Pedro Castello, és Seb. Travieso. — A' levél hozzá teszi, hogy don Francisco kir. hg Sevilleből épen akkor ment Madridon keresztül a' királyhoz; magában a' fővárosban leírhatatlan szorongás és aggodalom uralkodott; mondák, hogy a' portugáli széleken lévő sereghez parancsolat ment, térnének sietve Madridba vissza. —

A' francia Nouvelliste írja sept. 25-kén: Bayonneból rendkívüli alkalommal érkezett levelek szerint Madridban hire volt sept. 20dikán, hogy a' király ugyanaz nap estve 2 órakor élethalálközt lebegett. — Akármint legyen ez, mi nem hallottuk, hogy a' (francia) kormány újabb tudósítást vett volna Rayneval urtól (francia követtől Madridban). Ebből azt kell következtetnünk, hogy Ó cath. Felsége sept. 23dikán még élt, sőt talán jobban is volt, mint azon levelek írják. San Sebastianban azzal fenyegetőztek a' hatóságok, hogy a' ki Ferdinand király halálát fogná emlegetni, a' fellegvárba fog csukatni. Bizonyosnak mondják, hogy a' portugáli határőrsereg Madridba hivatik.

PORTUGÁLIA.

A' lissaboni külső minister következő körlevelet bocsátá a' nuntiushoz, a' spanyol követhoz, 's a' többi nemzetek consulaihoz: Miután a' lázadók Oporto városát megszállták, tetszett a' királynak, az én uramnak, parancsolatban adni, hogy azon város és kikötője a' királyi tengeri erő egy valóságos (effectiv) osztálya által elzárassék. Mit is tudomás és tekintet végett szerencsém vagyon Uraságoddal közleni. Cachiasi palota, sept. 12ikén. Visconde de Santarem.

Egy párisi level így ír (az allg. Zeit.ban) sept. 27ikéről: „Az Oportói utolsó tudósítások nem kedvezők. Don Pedro igen közelről 's erősen be van kerítve, 's jóllehet még ed-

dig minden megtámadást visszavert, serege fogy, 6,000 embernél már nem több, 's ebből is dom Miguelhez több Portugáli általért. Attól függ minden, ha admiral Sartorius szerencsésebb lesz e a' tengeren; itt egy győzelem kedvező fordulatot 's állapotást adna helyzetének, melly most felette ingadoz.“ — A' tengerről nincsenek hiteles tudósítások. Az angol Courier közöl egy levelet Lissabon mellől sept. 15dikéről, melly szerint dom Miguel flottájából egy gőzhajó a' flotta kiindulása napján u. m. sept. 11dikén elsüllyedt, 's egy brigg, zivatar által, minden árboczát elvesztette volna, minek következésében a' flotta vissza akart indulni, de adm. Sartorius ellene állván, délnek fordult, mint hitték, Cadixnak tartva. — A' Globe is kapott, mint mondja, tudósítást, hogy a' miguelista hajócsereg éjszaki szelek által széltszóratott, hozzá adván, hogy ha ez nem történik, 's dom Miguel valósággal elzárhatóvala Oportot, úgy az angol kormány ezen zárt megismerte volna. — Mind ezeknek hitelesülését el kell várnunk.

A' miguelista főgeneral Pezo da Regoa következő tudósítást adá a' lissaboni hadministerhez september 11kén: Vagyon szerencsém Excdnak jelenteni, hogy mióta hadosztályom a' septber 7iki tudósításomban kijelent állásban vagyon, semmi nevezetes nem történt. (A' da Serra klastrom Villanovában, mint mingyárt látni fogjuk, nem került a' miguelisták kezére.) 8. 9. és 10-dikén sok lövés esett 's a' lázadók álgyni folyvást dörögtek. Ma kezdődött részünkről a' vivó álgyni batteriáinak felállítása, 's mihelyest ezek elkészülnek, azonnal ostrom alá veszem a' várost, meglévén győződve, hogy álgyni a' lázadókét el fogják némitani. General Abreu jelenti nekem, hogy a' rebelisek 8kán éjjel a' hajóhidat (a' Douro) leszakasztották úgy, hogy csak 5 hajó maradt itt a' jobb oldalon, a' többi mind a' tulsó parton fekszik. Ugyanazon éjjel elhagyták a' da serra klastromba vivó ut védelmére felhányt sánczokat. A' klastrom (legmagasb hely Villanovában) 600 ember őrizettel 's 5 álgynival folyvást kezökben van. —

General Abreu a' Villanovába vezető utat megerősítette, 's tegnap estve egy 12 fontos ágyú batteria 's egy haubitz szögeztetett ki a' klastrom ellen, melly az ellenség tüzét megszüntette. Épen most jelenti Paiva kapitány, hogy Simão, a' híres rebellis guerilla, huszad magával kezünkre került. Aláírva: Visconde de Pezo da Rogoa. — Ugyancsak 11kén újlag megtámadák a' miguelisták a' da serra klastromot, melly már 1000 főig kapott erősödést, de foganatlanul. 12kén újabb megrohanása a' klastromnak, 's ismét foganat nélkül. 13- és 14kén szünet mind a' két részről, kivévén egynehány puskalövést Villanovából. — 15dikéről írják, hogy több angol háznép Oportoból a' Douron fekvő angol hajókra költözött, mellyek a' consul parancsolatjára lejjebb ereszkedtek a' folyón egész Massarillasig, hogy a' lövés őket ne érhesse. Ugyan ez nap kicsapott az oportoi őrizet 's a' miguelistáktól Agoa Ardenténél két batteriát elfoglalt. 17kén végre egy harmadik miguelista batteriát lődöztek, épen midőn e' tudósítás elindult, melly annak (hihető) elfoglaltatását még nem jelenti. — E' híreket African nevű angol gőzhajó hozta Fal-mouthba, hova az september 22kén érkezett.

T Ö R Ö K O R S Z Á G.

A' Moniteur Ottoman közli azon császári levelet és fermánt, melly Reuff basát (hajdani nagyvezirt) a' nagy uri seregek ujon kinevezett fővezérének (a' mostani nagyvezirnek) helytartójává nevezi. A' császár saját kézzel írt levele imigy következik: Te, ki vezirem vagy, Mehemed Emin Reuff basa, az én királyi táborom fővezérének helytartója! A' te híred a' vezirek között meg van alapítva. Minden helyzetben, mellyet reád biztam, buzgó szolgának mutattad magadat, 's mindenek előtt tisztelt nevet nyertél. Ez okon méltónak láttalak, kire az én szolgálatban lévő (activ) seregemnek fővezéri helytartósága bizassék, 's én téged saját magas akaratomból e' fontos hivatalra kineveztelek. Siess tehát az itt menő fermánban kijelelt rendelkezéseket teljesíteni, 's egész buzgalommal azon légy, hogy ugy szolgálj engem ezentul is, mint eddig szolgáltál. Áldjon meg

Isten téged és mind azokat, ki veled együtt az én országom javára dolgoznak, mind ebben mind a' más világban! 's tétézze Isten dicsőséggel hív seregeimet, kikre azon vétkes emberek fenytése bizatott, kik vallásunkat 's birtokaim bátorságát fegyveres kézzel fenyegetik! — A' fermán fontosabb helyei pedig ezek: . . . Hussein basa, tsermeni igazgató, kinek kezében én az aegyptusi, abyssiniai és candiai helytartóságokat egyesítém, 's a' kit én anatóliai feldmarsallá 's az e' vidékre küldött rendes hadi sereg generalissimusává neveztem, a' végre küldett, hogy hajtsa végre a' lázadás azon vétke ellen hozott szent törvényeket, mellyel magát a' háladatlan Mehemed Ali és fíjabemocolák, támadás magvait hintvén el a' Moslimek között. Ha e' seregek mind a' hosszúton, mellyet haladniok kellett, mind a' csatahelyén jól vezéreltettek volna, ugy bizonyly nem állhatott volna nekik ellen az aegyptusi seregecske (Soldateska), 's megfutamt volna mingyárt az első ütközés után. De Hussein basa, ámbár országom leghivebb vezireinek egyike, nem vala képes a' reá bizott fővezérség magasságára emelkedni. Az ő tettei, mellyeken a' szerencsétlenség bélyege látható, megmutatták, hogy neki elég ismerete (tudománya) nincs, az én rendes seregeim igazgatását 's az alatta lévő generalisok munkálatit azon be- és ellátással vezetni, melly a' győzödelemnek egyetlen keze. Elmulasztotta ő az abeli szükséges rendelkezéseket, hogy seregeim mindenütt elegendő élelmet 's hadiszert találjanak; megzaklatta sebes menetekkel (Eilmärsche) katonáimat Anatóliában, nem gondolván meg, hogy azok nem lévén ezen éghajlathoz szokva, illy rendkívüli erőködés által, mellyhez még a' nagy hőség is járult, igen el fognak bágyadni. — Végre nem értette e' rendes katonaságot, mellyet én illy nagy hadi munkálatokra ön magam képzettem, annak idejében 's módjával mozgásba hozni. — Innen 's a' hadszerencse forgandóságából erednek a' mi seregeink veszteségei. De te tudod az én országom erejét és segélyforrásit, tudod, hogy ama' hivtelemek teljes kiirtására számos, az előbbivel

mindenben felérő hadosztályok fognak minél előbb megindítani. 'S valóban erre még nem vala szükség; voltak az én anatóliai táboromban több ezredek, mellyek még teljes épségben 's készületben lévén, a' megtámadást foganattal elkezdhették volna; de Hussein nem vala többé félelmének ura, el hagyá magát az első veszteségek által rettentetni, 's egész Adanáig sőt ezen innenig vonult vissza. Illy gyöngye tette által megmutatta, hogy hathatós rendszabásokra térni, balsorsán erőt venni 's seregeimet diadalra vezetni már nem képes.

Ezek következésében az anatóliai sereg fővezerségét nagyvezirem kezeibe adtam által 's meghagytam neki, hogy azon tetemes hadosztályt, mellyet Albaniában 's Rumelia némelly részeiben gyűjtött össze, Anatóliába tegye ált. Tíz nap van neki engedve europai tartományimbéli fővezersége ügyeinek elintézésére 's a' most parancsa alatt lévő 20,000 főnyi rendes lovasság- és gyalogsággal a' főváros felé megindulásra, honnan azonnal az anatóliai főhadiszállásra fog sietni. — Az alatt Konieh városa van a' külön nemű osztályok gyülekezése helyeül kijelölve. Itt fognak a' seregek egybevonatni 's élelemtáruk állíttatni, itt az Aegyptusiak elűzésére czélzó vég rendszabások elhatároztatni 's a' szükséges értekezés a' lakosokkal és Kurdokkal megtörténni. — E' végre jónak látam, vezireim egyikét a' generalissimus helytartójává nevezni ki. Neked van czennel, a' nagyvezír megérkezéig; a' sereg főkormányát általadva 's a' feleletterhe az annak igazgatását illető rendszabások iránt rajtad fekszik. Azokat (a' rendszabásokat) te a' seraskier és más főtiszttekből szerkezendő tanácsban fogod elvégezni, 's a' fényes portát a' dolgok mibenlétéről gyakor hírek által folyvást értesíteni. — Költ Rebi-ul-Ewwel hónap utolsó napján, a' hedzsra 1248ik évében (aug. 26ikán 1832).

ELEGY HIREK.

General Dwernicki az Allg. Zeitung re-

dactiojához egy irást bocsátott, mellyben némelly az ausztriai tartományokban terjedezett hírek czáfolatául kinyilatkoztatja, hogy ó e' statusokban volt tartózkodásának egész ideje alatt a' kormánytól semmi legkisebb fizetést vagy bármi nevű pénzsegedelmet nem kapott, sőt 1831 november 15ő napjáig az osztályabeli itt mulató tisztteket is ó fizette. Ellenben háladólag említi azon kegyelmet, hogy Steyerben (város) mulatása alatt szabad volt osztálya néhány itt lévő tisztével társalkodnia. — A' levél Parisból költ aug. 29dikén.

Angouleme hgné és Berry hgné leánya (amaz Marne grófné, ez Rosny kisasszony név alatt) sept. 26kán éjjel Mainzba, 28kán Frankfurtba érkeztek 's ez utóbbi helyt „a' római császár“ vendégfogadóba szállottak. — X. Károly és a' kis Henrik (ez utóbbi gróf Chambord álnévvel) folyvást Hamburgban vannak 's az exkirály igen szép lakást bérelt Altona mellett, miből azt következtetik, hogy ó itt huzamosabban fog mulatni.

Mind a' két Hassiában (Ober- és Kurhessen) ugyanazok választattak ismét országgyűlési követekké, kik tavál olly hatalmas liberalis oppositiot képzettek (mint: Jordan, Werthmüller, König 's több), 's a' német alázatos ujságok már előre is sopánkodnak, 's félve lesik, mi lesz ebből, mi lesz különösen a' szövetséggyűlési ellenőrség hatása és következése? —

Legujabb: Oportot felette szorongatják a' miguelista seregek; sept. 22ikére egy erős megrohanás váratott; a' nép a' legnagyobb zavarban 's ijedelemben volt; az angolok hajóikra futottak. — A' belga ügy iránti dolgok 's conferentiák mind inkább békére hajlanak; sem az angol, sem a' francia hajóereg nem indult ki. — General Savary nemzeti őrséget állíttatott Algierban. — A' görög követség october 11ikére váratott Münchenbe. — Angoulême exkir. hgné 's Berry hgné lánykája folyó octob. 6ikán Bécsbe érkeztek 's a' császári várba szállottak. —

A' gabonának pesti piaci ára october 10dikén 1832.

Pozs. m. vtó. gar.	legjobb	középszerű	csékélyebb	Pozs. m. vtó. gar.	legjobb	középszerű	csékélyebb
Tisztabúza	146 $\frac{2}{3}$	133 $\frac{1}{4}$	120	Zab	34 $\frac{2}{3}$	33 $\frac{1}{2}$	—
Kétszeres	96 $\frac{2}{3}$	93 $\frac{1}{4}$	80	Köles	—	—	—
Rozs	58 $\frac{2}{3}$	56 $\frac{2}{3}$	53 $\frac{1}{4}$	Köles-kása	—	—	—
Arpa	56 $\frac{2}{3}$	55 $\frac{1}{4}$	—	Kukorieza	68 $\frac{2}{3}$	66 $\frac{2}{3}$	64